

Morten Helberg

Saksbehandler, innvalgstelefon

Truls Aas,

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Tillatelse til å sette opp viltkameraer og nødvendig ferdsel med båt i Østensjøvannet naturreservat

**Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gir Statsforvalteren tillatelse til at det settes opp
åtte viltkameraer, samt nødvendig ferdsel med båt i Østensjøvannet naturreservat i Oslo
kommune.**

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 06.04.2021. Morten Helberg (UiO) og Sindre Molværsmyr (NINA) søker her
om tillatelse til bruk av viltkameraer og nødvendig ferdsel med båt ut til enkelte av øyene i
Østensjøvannet naturreservat i Oslo kommune.

Av søknaden fremkommer følgende:

«Kameraene skal stå ute fra april og ut august. Totalt søkes det om å sette opp åtte kameraer. Det
planlegges å sette opp ett kamera på hver av øyene avmerket i vedlagt kart. Videre er det ønskelig å
sette opp to kameraer på fastlandet ved øyene på vestsiden, samt ett kamera på hver av
plattformene nord for fugleskjulet. Ferdsel med båt vil begrenses til et minimum, og kun der det ikke
går å ferdes ved hjelp av vadestøvler. Vi snakker maksimalt om ett båtbesøk i måneden. Eventuelle
bilder av personer vil bli slette, men kameraene vil uansett settes opp slik at det ikke bør bli mange
bildene med folk på, om noen.»

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Østensjøvannet naturreservat. Vi forvalter
verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og
hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Østensjøvannet naturreservat ble vernet ved kgl.res. av 2. oktober 1992. Formålet med fredningen
er å bevare et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er
knyttet til området.

I henhold til verneforskriften § 4 nr. 2 er dyre- og fuglelivet, herunder reirplasser og hiområder, vernet mot skade og ødeleggelse. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold, som f. eks. oppføring av faste innretninger, jf. § 4 nr. 3. Bruk av robåt, kano, eller tilsvarende framkomstmiddel er ikke tillatt, jf. § 4 nr. 4.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til tiltaket. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren har god kjennskap til Østensjøvannet naturreservat, blant annet gjennom arbeid med skjøtsel, forvaltningsplan, befaringer, registreringer som finnes i naturbase og artskart, samt tidligere overvåking av hekkende fugl. Antall hekkende par av hettemåke i reservatet har sunket kraftig de senere årene. I 2018 ble hekkebestanden estimert til 1255 par. Antall par var betydelig lavere i 2019. I 2020 gikk kun 600 par til hekking, og utover sesongen sank antall aktive reir til 372. Av disse var det trolig kun 20-30 par som fikk frem flyvedyktige unger. Denne utviklingen er bekymringsfull, og det er av forvaltningens interesse å få bedre innblikk i årsakene til tilbakegangen. Vi vurderer kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8, som godt nok for å fatte vedtak i denne saken.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. nml. § 10. Dette innebærer at virkningene av tiltaket skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Østensjøvannet er et svært populært tuområde, og den samlede belastningen er derfor å anse som relativt høy. En av de største truslene for våtmarksfugl er forstyrrelser i hekketiden, og denne problemstillingen er særlig gjeldene i områder med mange besøkende, slik som Østensjøvannet naturreservat. De senere årene har det blitt gjennomført flere tiltak, som for eksempel omlegging av turveien og oppføring av hensynsgjerder, som kanalisere ferdselen bort fra viktige områder for hekking og næringssøk. Trusselen som nærgående menneskelig aktivitet utgjør er gjeldene for all aktivitet på og i nærheten av hekkeområdene, inklusiv aktivitet knyttet til forskning og overvåking. Etter vår vurdering er den største risikoen forbundet med det omsøkte tiltaket at fugl vil skremmes av reirene, slik at egg og unger kan bli røvet av kråke- og måkefugler. Ferdselen på og i nærheten av hekkeområdene i forbindelse med montering og drift av kameraene skal derfor utøves med betydelig forsiktighet og pågå så kortvarig som mulig. For at arbeidet skal kunne utøves så raskt og effektivt som mulig, er det viktig at søker planlegger arbeidet godt i forkant. Statsforvalteren mener at bruk av viltkamera er en presis og skånsom metode for overvåking av hekkende sjøfugl. Kravet til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. nml § 12, anses derfor

som oppfylt. Kostnadene ved miljøforringelse, jf. nml. § 11, vurderes som lite relevant i denne saken. Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Førre-var-prinsippet, jf. nml. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilåårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til at det settes opp åtte viltkameraer i Østensjøvannet naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilåår:

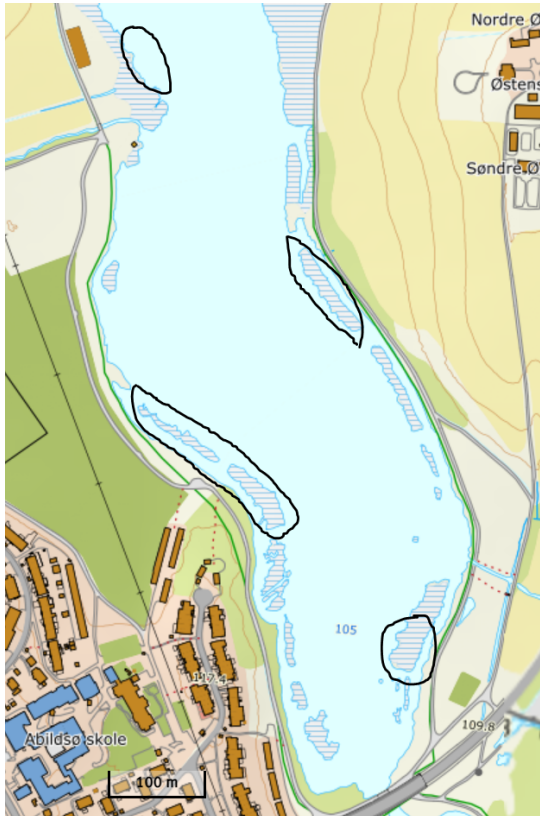
- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder fra midten av april og ut august 2020.
- Kameraene skal utplasseres i tråd med vedlagt kart.
- Det gis tillatelse til fem dager med bruk av båt i løpet av perioden tillatelse gjelder.
- Statsforvalteren skal varsles i forkant av dager med båtbruk.
- Resultatene av kameraovervåkingen skal leveres til Statsforvalteren i form av en enkel rapport.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Vedlegg

Figur 1: Kart over lokaliteter for plassering av viltkameraer

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Truls Aas
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent